

Bruselj, 23. februar 2024
(OR. en)

6831/24

SOC 120
EMPL 65
EDUC 51
JEUN 36
ECOFIN 225

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Pregled izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje (EMCO) – ključna sporočila – potrditev

Pošiljamo vam ključna sporočila iz pregleda izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje (EMCO), da bi jih Svet lahko potrdil na seji 11. marca 2024.

Sklepi za posamezne države iz pregleda izvajanja jamstva za mlade, ki ga je opravil odbor EMCO, so v dokumentu 6831/24 ADD 1.

Zbirka podatkov za spremljanje programov jamstva za mlade v letu 2022, ki jo je posredoval odbor EMCO, je v dokumentu 6831/24 ADD 2.

Pregled Odbora za zaposlovanje (EMCO) o izvajanju

Priporočila Sveta „Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade“

Ključna sporočila Odbora za zaposlovanje za Svet

1. Uvod

Odbor za zaposlovanje (EMCO) je zadolžen za spremljanje napredka pri izvajanju *Priporočila Sveta z naslovom „Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade“*. Svet za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov (EPSCO) je leta 2016, 2018 in 2019 potrdil sklop ključnih sporočil, ki jih je na podlagi spremljanja *priporočila Sveta iz leta 2013 o vzpostavitvi jamstva za mlade* pripravil odbor EMCO. V njih sta poudarjena pomen preprečevanja, zgodnjega ukrepanja in močnih partnerstev v državah članicah ter ključna vloga javnih zavodov za zaposlovanje.

Od leta 2021 se nadaljuje spremljanje izvajanja *Priporočila Sveta z naslovom „Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade“* iz leta 2020. Oktobra 2021 so bila ključna sporočila odbora EMCO o izvajanju „okrepljenega“ jamstva za mlade usmerjena na nesorazmeren vpliv krize zaradi COVID-19 na mlade; v tem času so države članice ohranile močno politično zavezanost njegovemu izvajanju. Napredek je bil dosežen v vseh državah članicah in novi načrti za izvajanje, ki so bili ali naj bi bili sprejeti v tistem času, kažejo na bolj sistematičen in usklajen pristop k reševanju brezposelnosti in neaktivnosti mladih. Izzivi na vseh področjih izvajanja jamstva za mlade so ostali, saj je pandemija v številnih primerih predstavljala dodatno oviro. Zadnji pregled je novembra 2023 opravila **skupina odbora EMCO za analizo politike (EMCO PAG)**. Aktualna ključna sporočila so pripravljena na podlagi rezultatov tega pregleda, sklepi za posamezne države pa so v prilogi. Tam je tudi povzetek glavnih rezultatov na ravni EU, ki mu sledijo rezultati zbiranja podatkov iz leta 2023 po posameznih državah članicah.

2. Doseženi napredek

Na splošno so države članice še naprej močno politično zavezane izvajanju okrepljenega jamstva za mlade in večina jih je poročala o prizadevanjih za izboljšanje svojih zmogljivosti za zagotavljanje storitev mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo. Med letoma 2021 in 2023 je bil v vseh državah članicah zabeležen napredek pri izvajanju jamstva za mlade, čeprav se njegova stopnja po EU razlikuje in se zdi, da so se nekateri vidiki glede na rezultate zbiranja podatkov poslabšali. Zdaj je ključnega pomena, da se ugotovljeni izzivi in vrzeli obravnavajo.

Po vrhuncu, doseženem med pandemijo, se je trend zmanjševanja deleža mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, ki se je začel leta 2014, nadaljeval. Ta nedavni razvoj je lahko posledica vse večje učinkovitosti aktivacijskih programov, ki jih izvajajo države članice, in uspešnosti evropskih trgov dela z doslej najnižjo stopnjo brezposelnosti in vse večjim pomanjkanjem delovne sile v različnih sektorjih.

Ukrepe ozaveščanja bi bilo treba okrepiti predvsem za najranljivejše mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno s tistimi na podeželskih območjih, predvsem s krepitvijo usklajevanja med ministrstvi in javnimi zavodi za zaposlovanje. Čeprav številne države članice poročajo o znatnem napredku na področju digitalnega izpopolnjevanja, se opaža, da se nekatere še vedno soočajo z izzivi. Delež pravočasnih in pozitivnih izstopov iz programov jamstva za mlade se je izboljšal, vendar v številnih primerih čakalne dobe ostajajo predolge. Prav tako se je znižala stopnja pokritosti. Zato je treba izboljšati zmogljivost jamstva za mlade, da bi dosegli več mladih. Kar zadeva trajnost rezultatov, se je delež pozitivnih rezultatov po šestih mesecih nekoliko zmanjšal, vendar so na splošno še vedno potrebna prizadevanja za izboljšanje kakovosti podatkov o nadaljnjem spremljanju v številnih državah članicah. Izboljšati je treba tudi **evidentiranje**, saj velja, da so zbiranje, izmenjava in spremljanje podatkov o mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, pomembni za spremljanje ukrepov v okviru programov jamstva za mlade, ki se izvajajo na nacionalni ravni.

Še vedno obstajajo precejšnje razlike v kakovosti in učinkovitosti zagotavljanja storitev. Opažen je bil prehod z zagotavljanja prilagojenih storitev na bolj splošne storitve, pri tem pa obstaja tveganje, da bodo mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, obravnavani kot redni iskalci zaposlitve, pri čemer bodo prikrajšani tisti izmed njih, ki so neaktivni. To je zaskrbljujoče zaradi še vedno velikega števila mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo in so v ranljivem položaju, kar je težava v večini držav članic. Treba je okrepiti **preventivne ukrepe** in se usmeriti tudi na zgodnje opuščanje šolanja.

Programsko obdobje 2021–2027 za Evropski socialni sklad plus (ESS+) je priložnost za reševanje izzivov, s katerimi se države članice še vedno soočajo, zato bi bilo treba nameniti ustrezna sredstva za inovativne dejavnosti in ukrepe. Predvsem v državah članicah z upravljanjem na več ravneh bi se lahko s pravično dodelitvijo sredstev in trdnim sistemom spremljanja izognili tveganju neenakega izvajanja jamstva za mlade po vsej državi. Po drugi strani pa bo pomembno zagotoviti ustrezno nacionalno financiranje za pretekle pobude, ki so se izkazale za uspešne pri podpiranju mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in njihovem vključevanju na trg dela na trajnosten način. V zvezi s tem je ključnega pomena prehod z obsežne uporabe sredstev ESS+ na nacionalno načrtovanje programov. Nadalje se spodbujata tudi izmenjava dobrih praks med državami članicami in organizacija nadnacionalnih projektov.